

спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст / Роз'яснення / Регуляторна політика // Державна регуляторна служба України. – Режим доступу: http://www.drs.gov.ua/regulatory_policy/pozytsiya-drs-stosovno-proektiv-rishen-organiv-mistsevogo-samovryaduvannya-yakumyvstanovlyuetsya-poryadok-vidchuzhennya-majna-spilnoyi-vlasnosti-terytorialnyh-gromad-sil-selyshh-mist/.

Катерина САХАРОВА

*аспірантка кафедри економіки
та регіональної економічної
політики ДРІДУ НАДУ*

ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Інституційна динаміка розвиненої частини світу в цілому формує сигнали, які заохочують інвестування в нові знання, технології і освіту. Інституційний контекст важливий і для створення системи стимулів через захист прав власності на результати інвестицій в нові знання і технології. В Україні створена в цілому законодавча основа охорони інтелектуальної власності: Законодавчу базу складають: Конституція України; Кодекси України (Цивільний кодекс; Цивільний процесуальний кодекс; Господарський кодекс; Господарський процесуальний кодекс; Кримінальний кодекс; Кримінальний процесуальний кодекс; Кодекс про адміністративні правопорушення; Митний кодекс); спеціальні закони України: «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»; «Про охорону прав на промислові зразки»; «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»; «Про охорону прав на сорти рослин»; «Про охорону прав на зазначення походження товарів»; «Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем»; «Про авторське право і суміжні права»; «Про захист від недобросовісної конкуренції», «Про захист від економічної конкуренції»; «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів та фонограм»; «Про особливості державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання, пов'язаної з виробництвом, експортом, імпортом дисків для лазерних систем зчитування». Окремі норми, що стосуються інтелектуальної власності, містяться в багатьох інших законах України [1].

Однак українська (і міжнародна) законодавча база з інтелектуальної власності потребує подальшого вдосконалення і розвитку, в тому числі в зв'язку з опублікуванням інтелектуальних продуктів через електронні видання. Заходи щодо стимулювання комерціалізації новостворюваних знань припускають істотне зміцнення захисту прав інтелектуальної власності.

Крім того, в розвинених країнах в даний час формуються інститути і механізми, що дозволяють знизити ризики шляхом їх розподілу між великою кількістю учасників і таким чином сформувати «ринку ідей, ринок знань», який перетворюється в ще один різновид ринку, поряд з ринками капіталів, товарів або послуг. Недостатня «глибина» вітчизняних фінансових ринків стає серйозною перешкодою на шляху нововведень, оскільки гнучкий і розгалужений фінансовий ринок дозволяє на ранніх етапах інноваційного циклу залучати значні ресурси і отримувати економічну оцінку тієї чи іншої наукової або технологічної ідеї.

Створення загальної теорії інтелектуальної власності знаходиться на початковому етапі. Фахівці сходяться в тому, що необхідна опора на міждисциплінарну наукову базу, перш за все на теорію колективних (суспільних) благ, теорію державного сектора, економічну теорію прав власності, теорію альтернативних соціальних інститутів.

2. До групи інституційних чинників включені також державні програми і керуючі структури, діяльність яких націлена на поліпшення якості інтелектуального потенціалу територіальної громади. Погляньмо на цей фактор стосовно до реальних українських умов.

Свою причетність до «нової економіки» і електронного ринку Україна зафіксувала, підписавши 22 липня 2000 р. на саміті «вісімки» Окінавську Хартію глобального інформаційного суспільства, а також активною участю у Всесвітньому саміті ООН з інформаційного суспільства (Женева, грудень 2003 р.).

У подальшому проблема становлення інформаційного суспільства в Україні порушується у Законі України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки», де визначено завдання, цілі та напрями розвитку інформаційного суспільства в Україні, основоположні засади національної політики у цій сфері тощо. Цим Законом закріплюється, що для забезпечення реалізації Основних засад розвитку інформаційного суспільства в Україні визначальне значення має політика міжнародної співпраці України та її участь у розвитку глобального інформаційного суспільства [2].

Конкретизацію ці положення знайшли в Розпорядженні Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні» від 15 травня 2013 р., зокрема вказується: «Розвинуті держави світу на межі ХХ – ХХІ ст. поставили собі за мету прискорений перехід до нового етапу розвитку – інформаційного суспільства, що дасть змогу забезпечити рівень суспільного добробуту, здійснити перехід від економіки з паливно-сировинною спрямованістю до економіки, заснованої на знаннях, досягти скорочення числа загроз національній безпеці, залучити громадян до всіх благ інформаційного суспільства» [3].

Отже, нині в Україні створено необхідне законодавче підґрунтя для розвитку інтелектуального потенціалу, зокрема територіальних громад.

Однак реалізація національних програм розвитку інтелектуального потенціалу залежить від усвідомленого політичного і суспільного вибору, наявності відповідної інфраструктури та психологічної готовності суспільства до змін.

Список використаної літератури

1. Законодавча база України у сфері інтелектуальної власності: конспект лекції. – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5394484/page:5/>.

2. Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 – 2015 роки: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 12. – Ст. 102.

3. Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України // Офіційний вісник України. – 2013. – № 44. – Ст. 1581.

Юлія ФІЛАТОВА

*магістрант кафедри парламентаризму
та політичного менеджменту
НАДУ при Президентіві України*

ЩОДО СУТНОСТІ ПРОЦЕСУ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

Публічне управління визначається як діяльність, що забезпечує належний рівень ефективності функціонування системи органів державного управління (державної влади), органів в сфері регіонального врядування, органів місцевого самоврядування, громадських (неурядових) організацій, фізичних осіб та інших суб'єктів представників громадянського суспільства із метою поступової реалізації засад державної політики в різних сферах суспільного життя. Система публічного управління охоплює багато підсистем, до сфери інтересів якої належать політична, економічна, соціальна, адміністративна, правова, гуманітарна системи тощо. На формування системи публічного управління впливають як внутрішні (неврівноваженість соціально-політичної системи держави), так і зовнішні (геополітичні виклики, світові тенденції суспільних перетворень тощо) чинники. Сислове наповнення визначення «публічне управління» здійснюється крізь призму розуміння його ролі у житті суспільства, держави та кожної людини [5, с. 66].

Публічне управління становить тип управлінської діяльності, що реалізується певними суб'єктами, насамперед органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Особливою характеристикою органів державної влади є те, що вони мають зовнішню спрямованість своєї діяльності.

Головною метою будь-якого управлінця в публічній чи приватній сфері діяльності полягає в тому, щоб досягти максимального рівня ефективності, дієвості й результативності із мінімальним рівнем затрат ресурсів, часу та зусиль. Основні завдання, яке стоять перед публічними управлінцями є відмінні від завдань управлінців в сфері бізнесу. Так, якщо бізнесові управлінці своєю діяльністю можуть прямо впливати на отримання прибутку певною підприємницькою одиницею, то публічні управлінці мають змогу впливати на рівень якості життя громадян певних адміністративно-територіальних одиниць або держави в цілому. Публічні управлінці дбають про те, як можна найраціональніше використовувати публічну інфраструктуру для формування системи виробництва публічних благ та рівня задоволення суспільних інтересів. Складовою публічного управління на сучасному етапі розвитку постають процеси децентралізації влади, що охоплюють значний масив складних державно-управлінських, правових, фінансових, політичних та інших відносин, які реалізуються державою, місцевим самоврядуванням та громадянським суспільством [3].

Історичні події та парадигма розвитку, у якій знаходиться сучасна Україна, зумовлюють оновлення організаційних принципів публічного управління, це потребує зміни правил прийняття управлінських рішень на рівні центральних органів влади відповідно до принципів децентралізації, автономізації функціональних структур і покладання на ці структури соціальної та юридичної відповідальності за самостійність дій.

Початком ідеї децентралізованої держави вважається диспут між Ж. Боденом та Й. Альтузіусом (кінець XVI – поч. XVII ст. ст.). Ж. Боден розвинув теорію суверенної монолітної держави, та обґрунтував абсолютизм не лише у Франції, а й у Європі. Опонентом Ж. Бодена був німецький теоретик державного будівництва Й. Альтузіус, що виклав теорію федеральної державної організації. За Й. Альтузіусом, суверенним має бути не монарх, а народ. Й. Альтузіус пропагував передачу місцевому та регіональному політичним рівням правових повноважень, а також права на самоврядування в якомога більшому обсязі ніж існував на той час. Варто зазначити, що прогресивні ідеї Й. Альтузіуса були на певний час забутими, але в подальшому підхоплені та сприйняті Європейським Союзом [1, с. 21].

Модель централізованої держави панувала до XX ст. Моделлю для інших країн Європи стала французька адміністративна система, вважалося, що найефективніше забезпечує втілення волі глави держави або парламенту. Суворі ієрархічна форма правління французької держави уможливила рівноправність, нівелювання регіональних та місцевих відмінностей, а також забезпечувала втілення загальнодержавних проектів централізованої країни [8, с. 178].

На початку XX ст. виникла ідея субсидіарності, спрямована проти централізованої держави нацистського та соціалістичного типу.